

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук
Сердюка Євгенія Васильовича на дисертацію Лазаренка Максима
Валентиновича

«Адміністративно-правове регулювання безпеки дорожнього руху в
автоматичному режимі», подану на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне
право і процес; фінансове право; інформаційне право

1. Актуальність теми дисертації

В умовах інтеграції вітчизняного суспільства до стандартів ЄС відбуваються трансформаційні процеси всього державного механізму, і звичайно, одним з першочергових завдань є забезпечення безпеки дорожнього руху. У цьому напрямку державні органи «роблять певні позитивні кроки», проте статистика все ж таки залишається досить невтішною.

Найвищою цінністю для сучасного суспільства є життя і здоров'я людини, усе інше, зокрема держава, створені нею позитивні закони та комфортне пересування на дорогах є вторинним, порівнюючи з цим. Смерть і втрата здоров'я людини настає в більшості випадків через природні чинники, серед неприродних на першому місці стійко закріпилися дорожньо-транспортні пригоди.

Такі положення наводить на початку дисертаційної роботи Лазаренко М.В. актуалізуючи тематику дослідження.

Звичайно він не єдиний, хто цікавився цією проблематикою чи ключовими її аспектами чи дещо суміжними положеннями, але змінюються суспільно-політичні умови нашого життя та все ж ці аспекти адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі лишаються нагальною.

Сучасне суспільство «не стоїть на місці» і розвивається, а прогресивні інноваційні технології, в тому числі в сфері автоматичної фіксації правил

дорожнього руху цьому тільки позитивно сприяють. Уже існує багато різновидів фоторадарів, відеокамер, відео-реєстраторів тощо. Хотілося б зазначити, що різні пристрої фіксації з часом покриють всю територію України, їх встановлення планується досить чисельне, проте поки що цього ще не сталося в повній мірі.

Отже, дисертаційне дослідження на тему «Адміністративно-правове регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі» є абсолютно актуальним, своєчасним та комплексним монографічним дослідженням, що розв'язує нові та сучасні проблеми адміністративного права, та позитивно впливає на науку в цілому.

2. Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

У дисертації використовувалася система методів наукового пізнання. Досягнення поставленої мети було здійснено за допомогою загальнонаукових і спеціальних методів наукового дослідження. Усі методи використано у взаємному зв'язку та органічно поєднано один з одним.

Так, діалектичний метод було використано для аналізу поняття адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматизованому режимі та механізму адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі (підрозділи 1.1, 2.1).

Методи аналізу й синтезу застосовувалися для дослідження правового статусу суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють адміністративно-правове регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі у сфері використання автоматизованих систем щодо забезпечення безпеки дорожнього руху (підрозділ 1.2), метод систематизації – для класифікаційних аспектів, виділення категорій (підрозділи 1.2, 2.1, 2.3). Метод узагальнення –

для підведення підсумків, узагальнення явищ та елементів (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.3).

Метод порівняльного правознавства застосовано для вивчення зарубіжного досвіду забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі (підрозділ 3.1).

Методи моделювання та прогнозування дозволили розробити пропозиції та рекомендації з удосконалення законодавства у сфері безпеки дорожнього руху зафіксованого в автоматичному режимі (підрозділ 3.2).

Метод індукції використовувався для аналізу позитивних практичних напрацювань різних установ щодо адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3, 3.1, 3.2).

Висновки та пропозиції було сформульовано дисертантом на підставі наукових праць національних і зарубіжних науковців у галузі теорії держави і права, адміністративного і фінансового права, філософії права, конституційного права, порівняльного правознавства.

Підсумки розробки проблеми в цілому, окремі її аспекти, одержані узагальнення й висновки оприлюднені дисертантом на науково-практичних конференціях: «Тенденції та інновації юридичної науки» (м. Тернопіль, 2014 р.); «Інновації в юридичній науці та правозастосовчій практиці» (м. Тернопіль, 2014 р.) та одній всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми створення інтелектуальних і індустріальних парків» (м. Київ, 2016 р.), що свідчить про ґрунтовний підхід здобувача до обраної проблематики.

Таким чином, аналіз змісту роботи Лазаренка М.В. «Адміністративно-правове регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі» свідчить про самостійну, завершену, аргументовану, комплексну роботу і дозволяє констатувати високий науково-теоретичний та прикладний рівень дослідження. Вдала структурна побудова дисертації свідчить про науково

вивіреним та аргументованим підхід до вирішення визначених завдань і досягнення мети дослідження.

3. Достовірність та наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна отриманих результатів аргументується тим, що дисертація є одним із перших комплексних монографічних досліджень у вітчизняній правовій літературі, присвячених аналізу адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі. У результаті проведеного аналізу сформовано низку висновків, рекомендацій і пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства України в сфері адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі.

У роботі автором Лазаренко М.В. уперше доведено, що автомобільні транспортні засоби є джерелом небезпеки для людей, адже кількість загиблих у ДТП стоїть на першому місці серед неприродних причин смертності, а об'єктивність фіксації порушень правил дорожнього руху в автоматичному режимі є невід'ємною складовою соціального прогресу стосовно забезпечення найвищого права людини – на життя і здоров'я, а також забезпечення безперешкодного переміщення осіб та вантажів автомобільними шляхами;

Здобувачем в дисертації запропоновано систематизувати в окремій главі Кодексу України про адміністративні правопорушення всі правопорушення на автомобільному транспорті, а в подальшому розробити і прийняти Кодекс безпеки дорожнього руху.

У дисертаційній роботі Лазаренка М.В. удосконалено наукові положення щодо особливостей адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі у країнах-учасницях ЄС в аспекті того, що законодавство забезпечує невідворотність покарання порушників правил дорожнього руху незалежно від їх правового статусу,

насамперед через накладення через спрощену адміністративну процедуру санкцій матеріального характеру, коли розмір штрафу варіюється залежно від доходу правопорушників і має за мету позитивно стимулювати осіб не вчиняти адміністративні правопорушення в подальшому, на яких накладено адміністративні санкції, до своєчасної сплати штрафу на теперішній момент.

В роботі Лазаренка М.В. отримали подальшого розвитку наукові положення стосовно адміністративної процедури фіксації порушень правил дорожнього руху в автоматичному режимі як правозастосовної адміністративної діяльності спеціальної публічної адміністрації через установлення порядку фіксації та розв'язання індивідуальних адміністративних справ, юридичний факт скоєння правопорушення в яких зафіксовано за допомогою технічних засобів в автоматичному режимі, а також адміністративних проваджень щодо оскарження винесеної без розсуду посадової особи постанови в адміністративному чи судовому порядку.

Також у роботі Лазаренка М.В. отримали подальшого розвитку наукові положення щодо адміністративної відповідальності за проступки, які зафіксовані в автоматичному режимі та полягають в тому, що суб'єктом такого проступку завжди є власник транспортного засобу (фізична чи юридична особа) незалежно від того, чи управляв він транспортним засобом особисто, чи довірив це іншим особам, за тим винятком, що власник звільняється від адміністративної відповідальності, якщо особа, яка порушила правил дорожнього руху, заволоділа чужим транспортним засобом протиправно.

Отже, дисертація Лазаренка Максима Валентиновича на тему: **«Адміністративно-правове регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі»**, подана на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук є абсолютно новим монографічним дослідженням, яке містить ґрунтовні наукові результати, що вирішують конкретні завдання в площині вітчизняної науки.

4. Наукова і практична цінність дисертації

Аналіз змісту роботи свідчить про самостійне, завершене, аргументоване, комплексне дослідження і дозволяє констатувати його високий науково-теоретичний та прикладний рівень. Вдала структурна побудова дисертації доводить науково вивіреним та аргументованим підхід до вирішення визначених завдань і досягнення мети дослідження. Висунуті й обгрунтовані дисертантом положення та рекомендації мають значну наукову цінність, оскільки в дисертації пропонуються нові шляхи вирішення важливого загальнодержавного завдання, удосконалення адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі, яке реалізується у сфері дії права та за допомогою права.

Кількість публікацій, обсяг, якість, повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідає вимогам МОН України.

Публікації автора повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертації. Так, дисертантом Лазаренком М.В. визначено теоретико-правові засади адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі, зміст адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі та удосконалення адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі тощо.

У Лазаренка М.В. достатня кількість публікацій, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації у них він досить вдало досліджує актуальні питання законодавчого врегулювання адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі та удосконалення нормативно-правових актів в цій сфері, теоретико-правові засади адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі, зарубіжний досвід притягнення до адміністративної відповідальності порушників правил дорожнього руху за допомогою автоматизованих технічних систем, адміністративно-правові відносини у

сфері забезпечення безпеки дорожнього руху за допомогою автоматизованих систем.

Загалом, можна вважати, що у висновках дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове розв'язання наукового завдання щодо адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі, формулювання обґрунтованих висновків та пропозицій з його удосконалення та приведення у відповідність до міжнародних стандартів, зменшення аварій та адміністративних правопорушень.

Отже, дисертаційна робота «Адміністративно-правове регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі» завершується розгорнутими, науково та практично цінними висновками, які впливають зі змісту роботи. Дисертаційне дослідження виконано Лазаренко М.В. самостійно, з використанням останніх досягнень науки адміністративного права.

Усі сформувані в ньому положення й висновки обґрунтовано на основі особистих досліджень автора, таким чином наукова і практична цінність дисертації «Адміністративно-правове регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі», є повністю обґрунтованою та доведеною, що позитивно впливає на розвиток науки та діяльності публічної адміністрації загалом.

5. Практичне значення одержаних результатів

Визначення особливостей адміністративно-правового регулювання використання автоматизованих систем у сфері безпеки дорожнього руху має важливе теоретичне та практичне значення. Окремі положення роботи використано у:

– *науково-дослідній сфері* – положення та висновки дисертації можуть бути основою для подальшого дослідження і вирішення системних проблем

державного управління у питаннях адміністративно-правового регулювання використання автоматизованих систем у сфері безпеки дорожнього руху (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– *навчальному процесі* – матеріали використано для підготовки курсів лекцій з навчальних дисциплін «Адміністративне право» та «Адміністративний процес» (акт впровадження Херсонського державного університету);

– *правозастосовній діяльності* – використання одержаних результатів дозволило поліпшити практичну діяльність Центру безпеки дорожнього руху та автоматизованих систем при МВС України (акт впровадження Центру безпеки дорожнього руху та автоматизованих систем при МВС України);

– *правотворчості* – для вдосконалення чинного законодавства щодо адміністративно-правового регулювання використання автоматизованих систем у сфері безпеки дорожнього руху (Додаток В до дисертації).

6. Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Дисертаційне дослідження містить певні неузгодженості, на які слід зосередитись, зокрема:

1) В своєму дисертаційному дослідженні Лазаренко М.В. доводить, що до складових адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі відносяться питання: 1) сертифікації технічних засобів, що дають змогу здійснювати фотозйомку або відеозапис і питання їх функціонування згідно із законодавством про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах; 2) технічного обслуговування таких засобів, адміністративно-правових аспектів їх перевірки, визначення придатності до подальшої експлуатації та підстав зняття їх з експлуатації; 3) адміністративної процедури фіксації в автоматичному режимі порушень правил дорожнього руху; 4) адміністративного провадження притягнення власників (інших винних

осіб) до адміністративної відповідальності; 5) адміністративного провадження оскарження постанов про накладення адміністративного стягнення; 6) адміністративно-правових чинників посягання на честь і гідність осіб, які дистанційно здійснюють контроль за регулюванням безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі. Їх треба було б більш детальноше описати в тексті роботи, від цього дисертаційне дослідження значно виграло та було б більш аргументованим з точки зору детального розкриття складових адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі.

2). «Принцип тимчасової винуватості» потребує додаткової аргументації ще, в тексті дисертації, на мій погляд.

3). Здобувач зазначає, що схожу проблематику аналізували у своїх працях М. Берлін, В. Бесчасний, Б. Бурбело, С. Будник, В. Гордєєв, Т. Гуржій, Ю. Дубинський, С. Комісаров, Б. Раціборський, А. Столяров, О. Фоменко, В. Шаповалов, Т. Шумейко, які свої зусилля вони докладали для дослідження схожих чи більш загальних аспектів регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі, а безпосередньо предметом їхніх досліджень зазначена проблематика не була, хотілося б уточнити, які ж аспекти вони розглядали в своїх працях, хто найбільш вдало розкрив суміжну тематику.

4). Хотілося б почути думку автора, щодо пропозицій, як зробити так, щоб у сучасній Україні розвантажити трафік в великих містах на автомобільних дорогах та досвід якої країни чи країн, він вважає найбільш прогресивним у цій сфері.

Проте, вищевказані зауваження вказують про широке та комплексне монографічне дослідження, яке розв'язує значне коло питань сучасної юриспруденції.

7. Висновки

Дисертаційне дослідження Лазаренка Максима Валентиновича на тему «Адміністративно-правове регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі» за своєю актуальністю, новизною та обґрунтованістю одержаних результат відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, що затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567.

Автореферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні положення і результати дослідження. Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до встановлених вимог МОН України.

Дисертаційна робота виконана вперше і поглиблює існуючі знання юридичної науки, а саме є суттєвим внеском до теорії адміністративного права і процесу. Дисертація є завершеною, самостійно підготовленою, кваліфікаційною, науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані та практично цінні результати, що вирішують важливе наукове завдання.

Підсумовуючи викладене, варто відзначити, що дисертаційне дослідження на тему «Адміністративно-правове регулювання безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі» є самостійним, завершеним, комплексним монографічним дослідженням та має високий науково-теоретичний та прикладний рівень, а його автор – Лазаренко Максим Валентинович заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри конституційного права
та теоретико-правових дисциплін
Відкритого міжнародного університету
розвитку людини «Україна»

Є.В. Сердюк

*Підпис Сердюка Є.В. заст. дир. з
заст. директора ІАФ
[Signature]*